

Nachamu - Always Respect Am Yisrael

This week's parsha is Moshe's farewell address to the Jewish people before his passing. It contains a review of major events that shaped their identity as Hashem's holy nation and Moshe warns them not to backslide into committing the sins of their forefathers.

Before he warns them of their responsibilities by reviewing with them the Ten Commandments and other fundamentals, he begins the Parsha by using himself as an example of the detriments of sin. "If you want a deterrent from sinning, just look at me! In my entire life I only committed one sin, that of Mei Meriva, the episode with the rock, and as a result Hashem has denied me entry into the land of Israel!"

Moshe then tells the people that "Hashem got angry with me because of you!" Rashi explains that they, the Jewish people brought this sin upon Moshe. But what does that mean? Was Moshe blaming them for his own wrongdoing? If so, he would not be the first who threw the blame onto others in order to not take responsibility for his own failures. Adam blamed his wife Chava for his eating from the Tree of Knowledge! But after all we have learned about Moshe Rabbeinu, who was prepared to take a "bullet" for the Jewish people when he told Hashem "erase me from your book...", it is difficult to accept that now he would throw the people "under the bus" in an attempt to save his own skin.

Rashi does not mean to suggest this at all. What Moshe was saying was that Hashem got angry and punished Moshe, not because of them, but rather "for their sake." The Drashot HaRan explains that Moshe's sin was not that he hit the rock instead of speaking to it. Rather his sin was that he got angry at the Jewish people and called them rebels. His sin was that he spoke disparagingly of the Jewish people, and although there certainly were some rabble rousers in the bunch, Moshe sinned by referring to them all as a rebellious bunch.

According to this approach, Moshe wasn't warning or chastising them at all be relaying this episode. He was trying to tell them how much Hashem loves and values them. "Hashem punished me because I spoke belittling to you. I failed to recognize and appreciate your greatness."

If Hashem is willing to punish His greatest servant for insulting the Jewish people, this shows how much Hashem must love His people, to be so unforgiving of His most faithful servant for such an indiscretion. Even when Moshe and the people don't see eye to eye on matters, and protocol would indicate that the people concede to Moshe and not the other way around, Hashem still does not allow His people to be denigrated when they fail to do so.

Through Moshe's sin and subsequent punishment, the Torah is teaching us to always value and respect the tzibbur, the people of Am Yisrael.

Even today when we find ourselves embroiled in major differences, ones that threaten to tear Am Yisrael apart, it is vital to remember to respect and to find value within all groups concerned. For either party to accuse the other of being rebels against the State for believing the way they do, is to repeat Moshe's mistake all over again. Hashem can tolerate different attitudes and philosophies among His people as long as we conduct ourselves within the parameters of Torah and we relate to each other with respect and dignity.

If we stand firm in our belief that dignity, respect for all, and goodness will prevail, then we can look forward to seeing the day when our final consolation of "nachamu nachamu ami" is realized with the coming of Mashiach and the Beit Hamikdash in Yerushalayim the Holy city!

Keeping it Fresh

Moshe warns the people not to fall to the sin of idolatry once they have moved into the land of Israel. The daf yomi cycle is currently studying the gemara of Avoda Zara which teaches the laws of idolatry and which forms the gentiles used to serve. We are currently learning about a form of idolatry which involves taking three stones and placing two of them next to each other with the third one resting on top between the two, forming a pyramid of three. When we study these ideas, we think to ourselves, were these people crazy??

Imagine a man coming home one day all excited and his wife asks him what he did today that made him so happy. "Honey, you won't believe what I did today. I took three stones, arrange them in pyramid shape

and worshipped them. I feel so accomplished! What a great day!" Today a wife would take her husband to therapy for such an idea! What would compel people to find happiness in such "cheap thrills" as these?

The answer is BOREDOM! The passuk states "And when you will have children and grandchildren and grow old and bored in the land, you will pervert yourselves by turning to making idols and will anger Hashem against you..."

Our biggest challenge is keeping it fresh. The minute our Judaism becomes stale and routine, we become bored. To alleviate boredom, we are vulnerable to doing the stupidest and silliest things, to the degree that we may even begin to worship or talk to rocks! Let's do what it takes to keep our religion vibrant and exciting!

RA'ANANA COMMUNITY KOLLEL

Torah Bytes

A weekly Dvar Torah on the Parsha by Rabbi Dovid Horwitz
and the Rabbanim of the Ra'anana Kollel
Parshat Devarim – Shabbat Chazon 5785

In memory of Baila bat Yisrael a"h, mother of Paul Maurice on her yartzheit

Shabbat Times

19:18 20:17

Issue 94

Ask the Rabbi

Rosh Beit Midrash: Rabbi Shabtai Yogel

For questions: **0584810910**

Q&A – Havdalah When Tisha B'Av Falls on Motzei Shabbat

Q: How do we perform Havdalah this coming Saturday night?

A: If Mashiach hasn't arrived by then, we recite the havdala prayer, Ata Chonantanu, during the Maariv Shemonei Esrei as usual. However, Havdalah over wine is postponed until Sunday night, after the fast ends.

Q: Can we break the fast before making Havdalah on Sunday night?

A: No, you must wait until Havdalah is recited over wine to eat or drink – except for plain water, which is permitted beforehand. This is helpful for those who feel weak, like women at home waiting for their husbands to return from shul.

Q: What about women who don't attend Maariv – can they do melacha (work) after Shabbat?

A: Yes – but they must first say: "Baruch HaMavdil Bein Kodesh Lechol", which fulfills the basic obligation of Havdalah in speech and permits melacha afterwards.

Q: What about someone who is not fasting for medical reasons – when should they make Havdalah?

A: They should perform full Havdalah on Saturday night before eating. If they wait to eat until Sunday, they can delay Havdalah until then. Others may fulfill their obligation by hearing that Havdalah.

Q: What's different about Havdalah on Sunday night after the fast?

A: It's a shortened version: Begin with Borei Pri HaGafen and then HaMavdil Bein Kodesh Lechol. We do not recite the introductory verses and there is no Besamim or Borei Meorei HaEsh.

Q: Do we say Borei Meorei HaEsh and use spices this week?

A: We say Borei Meorei HaEsh in shul after Maariv on Motzei Shabbat before reading Eicha. Besamim is not used at all this week.

May this fast be transformed into joy and celebration, speedily in our days.

He Said Shema – And They Got Out of Bed

Rabbi Moshe Ariel Margi

This is probably the most well-known story about the Ponovezher Rav. During the destruction of European Jewry, there were hundreds of Jewish children hidden in monasteries – innocent souls, pure and holy, surrounded by a sea of falsehood. And the falsehood won.

Within a short time, most of them had forgotten where they came from and blended in completely with the other children in the monastery.

After the Holocaust, the Ponovezher Rav would go from monastery to monastery, introducing himself as a messenger of the entire Jewish people – sent to bring these children back to their roots, "on behalf of their parents."

Just because a child's father and mother were burned doesn't mean the soul of the child must also be lost.

In every place he visited, the nuns would give him blank stares:

"We have no idea who is Jewish and who isn't. The documents were 'lost.' The manager just happened to be replaced yesterday.

Yes, of course we'd love to help. But unless the rabbi can identify them himself – there's really nothing we can do."

The Ponovezher Rav would ask for just two minutes.

He'd request to enter the children's room right before bedtime – after the kids were already in bed. Just imagine the scene: A large, quiet room. Dozens of freshly bathed children lying calmly in bed.

All silent. All looking the same – no way to tell them apart.

And then, in walks a man in strange clothing.

He walks to the center of the room, covers his eyes with his right hand,

and says in a loud voice:

"Right hand over your eyes, and let's accept the yoke of Heaven:

Shema Yisrael Hashem Elokeinu Hashem Echad.

Baruch Shem Kevod Malchuto l'Olam Va'ed."

"Mama!" "Tatte!"

A pure child rises from the corner of the room.

Another begins to cry.

A few run toward him.

One more pure soul remembers where it came from – and where it truly belongs. All it took was clearing away the dirt to reveal the diamond underneath.

That's how the Ponovezher Rav gathered one child, and then another, and another. Because nothing was needed – only to remind them.

This story is our story. So much time has passed.

We have no father. No mother. No Beit HaMikdash. No prophets.

We've forgotten everything.

We are pure children in a sea of lies – and we've started to believe this is our place, that this is where we belong.

And all we ask... is that Hashem come to us, and remind us.

That He come and say: Shema Yisrael Hashem Elokeinu Hashem Echad.

That's all we want. "From Your place, our King, appear..."

And we promise Him – that on the day He does that, we will rise from our beds, run to Him, and cry out: "Abba... we missed You so much."

Because we cry not only for what was lost.

Not only for the Beit HaMikdash.

We cry for ourselves.

And we ask: "Why do You forget us forever, abandon us for so long?

Return us to You, Hashem – and we shall return.

Renew our days as in the beginning."

בס"ד

In memory of Rose Friedman, Reizel bat Asher a"h on her 2nd yartzheit
and Sarah Edel bat Eliyahu Besser a"h on her yartzheit

זמני השבת
19:18 20:17

גליון 94

Torah Bytes

דבר תורה שבועי מפי רבני הכולל הקהילתי ברעננה
פרשת "דברים" - שבת חזון "התשפ"ה

שאל את הרב ראש בית המדרש הרב שבתי יגל שליט"א לשאלות 0584810910

שאלה: מי שאינו צם מסיבה בריאותית - מתי יקיים את מצוות ההבדלה על כוס יין?
תשובה: מי שאינו צם יש לו לקיים את מצוות ההבדלה במוצאי שבת כרגיל (ואם בלילה מצער עצמו עם הציבור ואינו אוכל ושותה יעשה את ההבדלה ביום קודם אכילתו) וגם בריאים הצמים יכולים לצאת ידי חובה בהבדלה זו, ולא יצטרכו לשמוע הבדלה שוב במוצאי הצום.
חולה העושה הבדלה במהלך הצום - יעשה את ההבדלה על מיץ ענבים דווקא (לא על כוס יין, ולא על 'חמר מדינה').

שאלה: כאשר מקיימים את מצוות ההבדלה במוצאי הצום - עושים הבדלה כרגיל כמו בכל מוצאי שבת?
תשובה: לא. ההבדלה במוצאי הצום היא הבדלה מצומצמת יותר, כמו ההבדלה שעושים במוצאי יום טוב.
מתחילים ישר עם ברכת 'בורא פרי הגפן' (ללא פסוקי הברכה וההצלחה שיש בתחילת ההבדלה) ולאחר מכן ישר מברכים את ברכת ההבדלה (המבדיל בין קודש לחול) ללא ברכת 'בורא מאורי האש' וברכת הבשמים.
כמו כן אין צורך למלא את הגביע עד שהיין יישפך כבכל מוצאי שבת.

שאלה: אז לא מברכים כלל ברכת בורא מאורי האש וברכת הבשמים במוצאי שבת זו?
תשובה: את ברכת בורא מאורי האש מברכים בבית הכנסת במוצאי שבת קודם קריאת מגילה איכה, ואת ברכת הבשמים אכן לא מברכים כלל לא במוצאי שבת, ולא במוצאי הצום. ונזכר בעז"ה שהצום החמישי ייחפך לששון ולשמחה ולמועדים טובים לכל בית ישראל.

שו"ת בעניין מצוות ההבדלה כאשר תשעה באב חל במוצאי שבת / ראשון
שאלה: היאך מקיימים את מצוות ההבדלה במוצאי שבת הקרובה?

תשובה: אם לא נזכר לביאת משיח צדקנו עד אז, הרי שאת מצוות ההבדלה בתפילה (באמירת 'אתה חוננתו') נקיים במוצאי שבת כרגיל, אולם את מצוות ההבדלה על כוס יין, נדחה - עקב הצום - למוצאי תשעה באב - יום ראשון בערב לאחר סיום הצום.

שאלה: האם במוצאי הצום נוכל לשבור את הצום קודם ההבדלה או רק לאחר ההבדלה?

תשובה: מאחר ובצאת הצום חלה מצוות ההבדלה על כוס יין, ואסור לאכול ולשתות קודם הבדלה, יוצא אם כן שאין אפשרות לשבור את הצום אלא רק לאחר קיום מצוות ההבדלה.

אמנם - כוס מים - מותר לשתות קודם ההבדלה.
ולכן מי שקשה עליו הצום, יכול לשתות כוס מים בבית הכנסת לאחר תפילת ערבית וסיום הצום עוד קודם שיגיע לביתו ויעשה 'הבדלה', והוא הדין לאישה שנמצאת בבית וקשה לה להמתין עד שבעלה יחזור מבית הכנסת ויעשה הבדלה.

שאלה: נשים שלא באות לבית הכנסת ולא מתפללות ערבית במוצאי שבת - היאך יהיו מותרות בעשיית מלאכה לאחר צאת השבת?

תשובה: יש לעורר את הנשים שמאחר ובמוצאי שבת זו דוחים את ההבדלה על כוס יין ליום ראשון בערב, ומאחר ורוב הנשים לא מתפללות ערבית ולא אומרות 'אתה חוננתו' בתפילה, הרי שהן צריכות לומר לאחר צאת השבת - 'ברוך המבדיל בין קודש לחול' ובכך יקיימו את מצוות ההבדלה באמירה בעלמא וממילא יהיו מותרות בעשיית מלאכה.

האור שבתשעה באב

הרב משה אריאל מרגי שליט"א

אחת ההלכות בתשעה באב היא פלא ממש.

"אין אומרים תחינה ערב תשעה באב במנחה, משום דאיקרי מועד." [שולחן ערוך תקנב סעיף יב]. תשעה באב זה 'מועד'.

אבל אם קוראים את כל הפסוק שקורא לתשעה באב מועד - מגלים פסוק קשה: "קָרָא עָלַי מוֹעֵד לְשָׁבֵר בְּחוּרִי" [איכה א טו]. בגלל כזה מועד לא אומרים תחנון? ההסבר המקובל שבפסוק הזה נרמז משהו, שבמהרה יבנה המקדש ותשעה באב יהפוך ליום שמחה - מועד. לכן לא אומרים תחנון.

אבל כל מי שנכנס לבית הכנסת בתשעה באב לא מרגיש כך. כל מהות היום של תשעה באב זה שיש יום אחד בשנה שבו מתמקדים רק באבל בחוסר ובגלות - לפחות עד חצות היום. שהרי אפילו את פסוקי הנחמה של "ובא לציון" אנחנו משמיטים. אז לומר שיש כאן אמירה של נחמה - קשה לומר כן.
שמעתי הסבר על זה, שמעמיד הבנה שלמה ב'אבלות החורבן'.

אם ההבנה של 'מועד' הכוונה 'יום שמח' שהעם כולו מתכנס בשביל לציון מאורע משמח שקרה בעבר. אין שום היגיון לקרוא לתשעה באב מועד. על כורחנו שהמושג 'מועד' שונה לגמרי.

מועד זהו יום שאנחנו לוקחים מושג שיש בו הארה אלוקית ומציניים אותו במועד מסויים - בעוצמה גדולה. כך שאותו אור יאיר בנו עד השנה הבאה. בפסח הנקודה של האור היא החירות. שבוע שלם אנחנו מאירים את חיינו בחוויה של חירות של יציאה מעול שיעבוד לחירות עולם. בשבועות הנקודה של האור היא התורה. אנחנו נזכרים בברית שלנו עם ה'. החירות והתורה אמיתיים כל השנה אבל יש 'מועד' לכל אחד מהם. זמן שאנחנו בכל חושינו חווים הארה מסוימת בשביל שתלווה אותנו כל השנה.

גם בתשעה באב יש אור גדול.

האור של תשעה באב זה החושך. בכל אחד מהמועדים ובכל יום אנחנו לא הולכים עם האמת שלנו עד הסוף. אנחנו מתפללים ולומדים מצפים לה' ומאמינים אבל

אנחנו משאירים תמיד אחוז מסויים שאותו אנחנו לא עוברים. כי אם נתבע אותו - לא נקבל מענה. לכל אדם מאמין יש דלת שהוא לא מעיז לפתוח, לכל יהודי שמתפלל ומקווה לה' בכל ליבו יש עצבות קטנה בלב.

למה המציאות כל כך סותרת את האמת שהוא מאמין בה?
מדוע נבנו עושי רשעה? למה יראי ה' קלו? למה מי שבוחר בטוב ובישר הרבה פעמים משלם מחיר כבד?

עיקר האבלות שלנו היא על ה'גלות'. אבל הביטוי המלא הוא 'שכינתא בגלותא'. האמת בגלות. האור בגלות.

נדמין אדם שעובד על מחשב, כותב משהו אבל המסך לא עובד. ואומרים לו שיש מדפסת בקומה אחרת. הוא מקליד ומדפיס - אבל לא רואה כלום, זאת חוויה קשה.

בתשעה באב יש הארה גדולה שהמציאות שאנחנו חיים ביום היא שבורה, לא תקינה. ואנחנו נעמדים ותובעים את האמת עד הסוף.

כי 'אם אתה בחרתנו מכל העמים אהבת אותנו ורצית בנו' אז איך? "איכה ישבה בדד".

לזעקה הזאת בכל השנה יש המון תירוצים. תירוצים נכונים ואמיתים. אבל כמו ש'מקושיא לא מתים'. מתירוצים אי אפשר לחיות.

יום אחד בשנה בהמון כאב בהמון תקווה וגעגוע אנחנו מנסים ללכת עד הסוף. יום אחד בשנה אנחנו לא מוכנים להשתיק את הקול הזה. אנחנו זועקים אותו.

יום אחד בשנה אנחנו נכנסים לבית הכנסת ומרימים עיניים ומצפים שבסוף התפילה חוט השני יהפוך ללבן, שהרוח לא תנצח את עמוד העשן, ושהגשם לא יכבה את עצי המערכה.

ויש לזה מחיר. כי אם הזעקה היא באמת ואתה לא מקבל מענה אתה נשבר ומתאבל. ובשום שנה עד 'תשפ"ה' לא נשמע בשום בית כנסת בת קול מנחמת.

אז אתה יושב על הרצפה ובוכה, על האמת שחסרה על האור שנעלם, ואתה מבין שכל השנה אתה קצת בחושך. והדברים צריכים להיות אחרת, וההבנה הזאת היא אור גדול.

ובנחמת ציון ננוחם.